

Szent Ignác levele a szmirnaiakhoz

A Theophorosznak is nevezett Ignatiosz az Atyaisten és a szeretett Jézus Krisztus egyházának, mely minden kegyelmi adomány tekintetében irgalmat talált, telve van hittel és szeretettel, nincs hiánya semmilyen kegyelmi ajándékban, Istenhez a leginkább illő, a szentség hordozója, mely Ázsia Szmirna városában van, neki az egyre csak fokozódó örömet kívánom Isten feddhetetlen Lelkében és Igéjében.

I. 1. Az Isten Jézus Krisztust dicsóítem én²⁵⁰, aki oly okossá tett titeket; egyesített ugyanis benneteket tökéletesítve a megingathatatlan hitben, mintegy az Úr Jézus Krisztus keresztjére szegezve testben és lélekben, és a Krisztus vérében levő szeretetben megerősített, teljesen bizonyossá téve titeket Urunkra vonatkozóan, aki test szerint valóban Dávid nemzetségéből való (vö.: Róm 1,3), Isten ereje és akarata szerint azonban Isten Fia, aki valóban Szűztől született, akit János megkeresztelt, hogy általa beteljesedjék minden igazságosság (vö.: Mt 3,15). 2. Poncius Pilátus és Heródes negyedes fejedelem alatt valóban testben felszögeztetett (mely isteni és boldog szenvedésének gyümölcse mi vagyunk), hogy feltámadása által mindörökre felemelje zászlaját a szentek és a benne hívők előtt, legyenek a zsidók vagy a pogányok közül valók, egyháza egy testében.

II. Érettünk szenvedte el mindezt, hogy üdvözlünk; és valóságosan szenvedett, ahogyan valóságban fel is támasztotta önmagát, nem úgy, ahogyan néhány hitetlen mondja, hogy csak látszólag szenvedett, ahogyan ők léteznek látszólag. Ha ők kísérteties és testetlen lények, történjék velük majd úgy, ahogyan gondolják.

III. 1. Én tudom és hiszem, hogy a feltámadás után is testben van. 2. Mikor eljött Péterhez és társaihoz, ezt mondta nekik: „Fogjatok meg, tapintsatok meg, és lássátok, nem vagyok testetlen démon” (vö.: Héberék szerinti evangélium; fragm. in: Hieron. Comm in Is. 18. Praef). Tüstént meg is tapintották és hittek, miután áthatotta Őket teste és Lelke. Ezért is vetették meg a halált, s a halálnál erősebbnek bizonyultak. 3. A feltámadás után testi lényként velük együtt étkezett és ivott, noha a Lélekben már az Atyával egyesült.²⁵¹

IV. 1. Ezek után pedig figyelmeztetlek benneteket, szeretteim, tudván, hogy ti is így tartjátok. Óvlat benneteket az emberformájú vadállatoktól, akiket nemcsak befogadnotok nem szabad, de lehetőleg ne is találkozzatok velük, csak imádkozni tudtok értük, hátha netán megtérnek, ami azonban nehéz dolog. Ilyen hatalma a mi igazi életünknek, Jézus Krisztusnak van. 2. Ha Urunk mindezt csak látszólag cselekedte, akkor én is látszólag vagyok megbilincselve. Minek szolgáltattam ki magamat akkor teljesen a halálnak, tűznek, kardnak, vadállatoknak? A kardhoz közel azonban Istenhez vagyok közel, a vadállatok között Isten környezetében vagyok: egyedül Jézus Krisztus nevében, mindent elviselek, hogy vele együtt szenvedjek, mert ő tesz képessé rá, aki teljesen emberré lett.²⁵²

V. 1. Néhány tudatlan tagadja őt²⁵³, de inkább ő fogja megtagadni őket, mert a halál ügyvédjei inkább, mint az igazságé, akiket sem a mózesi törvény, sem a próféciák, de ez ideig az evangélium sem győzött meg, sem a mi személyenkénti szenvedéseink. 2. Ugyanazt gondolják rólunk is. Mit használ nekem bárki, aki engem dicsér, Uramat azonban káromolja, mert nem vallja, hogy teste volt? Aki ezt nem állítja, az egészen megtagadja őt, ő maga pedig

²⁵⁰ I-III. fejezetek: antidoketista hitvallási szövegek. A II. fejezetben hangsúlyozza: „valóságban fel is támasztotta önmagát”, ez a megfogalmazás Krisztus istenségét hangsúlyozza. Ilyen hitvallási formulák; Mag XI; Trall IX; 1 Kelemen-levél XXXVIII,1-ben, XLVI,7-ben.

²⁵¹ Vö. Jn 21,5 és 12; ApCsel 10,41; Lk 24,39; Jn 20,20 és 27.

²⁵² vö. Trall X és 1Kor 15,12-34.

²⁵³ A „tudatlan” a gnósztikus büszkén viselt címének visszafordítása.

hullahordozó. 3. Nevük, mert hitetlenek, nem látszik leírhatónak. Távol legyen tőlem, hogy emlegetsem őket, míg nem térnek meg ahhoz a szenvedéshez, mely a mi feltámadásunk.²⁵⁴

VI. 1. Ne áltassa magát senki: még az égiek és az angyalok dicsősége, a látható és láthatatlan fejedelemségek is ítéletre kerülnek, ha nem hisznek Krisztus vérében! Aki fel tudja fogni, fogja fel! (vö.: Mt 19,12). Senkit ne tegyen felfuvalkodottá tisztsége, mert a hit és a szeretet minden, melyeknél előbbrevaló nincsen! 2. Gondolkozatok el rajta, mennyire ellentétesek Isten akaratával azok, akik másként vélekednek Jézus Krisztus ránk szálló kegyelméről! Nincs gondjuk a szeretetre, az özvegyre, árvára, üldözöttekre, a fogolyra vagy felszabadítottokra, az éhezőre vagy szomjazóra.²⁵⁵

VII. 1. Távol tartják magukat az imádságtól és eukharisziától, mert nem vallják, hogy az eukharisztia Megváltónk Jézus Krisztus bűneinkért szenvedett teste, melyet az Atya jóságában feltámasztott. Akik Isten ajándékának ellentmondanak, vitatkozva hálnak meg. Hasznukra válna a szeretet, hogy fel is támadjanak. 2. Az ilyenektől tartózkodni illik, sem egyénileg, sem közösségileg nem kell róluk beszélni, a prófétákhoz kell tartanunk magunkat, különösen az evangéliumhoz, melyben nyilvánvalóvá válik számunkra a szenvedés, és a feltámadás tökéletesen feltárul. Meneküljete a szakadásoktól, mint minden rossz eredetétől.

VIII. 1. Kövessétek mindannyian a püspököt, ahogyan Jézus Krisztus az Atyát, a presbitériumot pedig úgy, mint az apostolokat; a diakónusokat úgy tiszteljétek, mint Isten rendelkezését. A püspök nélkül semmi olyat ne tegyetek, ami az egyházzal kapcsolatos. Azt tartjátok érvényes eukharisziának, melyet a püspök, vagy megbízottja végez. 2. Ahol a püspök megjelenik, ott legyen a sokaság, ahogyan, ahol Jézus Krisztus van, ott van a katolikus (egyetemes) egyház.²⁵⁶ A püspök nélkül nem lehet sem keresztelni, sem szeretetlakomát tartani; amit azonban jóváhagy, az Istennek is tetsző, hogy biztos és szilárd legyen mindaz, amit tesztek.

IX. 1. Helyes egyébként észhez térnünk, hogy addig forduljunk Istenhez, amíg időnk van rá.²⁵⁷ Istent és a püspököt ismerni jó. Aki a püspököt tiszteli, azt Isten is megbecsüli; aki a püspök tudta nélkül tesz bármit is, az a Sátánnak szolgál. 2. Bőségetek legyen minden kegyelemben, hisz méltók vagytok rá. Minden szempontból felüdítettetek, titeket pedig Jézus Krisztus. Szerettetek jelenlétben, távollétben. Isten fizessen meg nektek, hogy akiért mindent elviseltek, azt elnyerjétek.

X. 1. Jól tettétek, hogy Philónt és Rheosz Agathopedoszt Krisztus Isten diakónusaiként fogadtátok, akik Istenért kísérték engem. Hálát is fognak adni értetek az Úrnak, mert mindenféleképpen felüdítettétek őket. Semmi nem megy veszendőbe számotokra. 2. Bilincseim és lelke a viszonzás nektek²⁵⁸, melyeket meg ne vessetek, és ne szégyelljete. Titeket sem fog szégyellni akkor a tökéletes remény, Jézus Krisztus.²⁵⁹

XI. 1. Imádságotok elhatolt a szíriai Antiochiában lévő egyházhoz, ahonnan, az Istenhez legillőbb bilincsekbe verve köszöntelek benneteket, aki nem is vagyok méltó az ottaniakra, mert az utolsó vagyok közülük. Nem lelkiismeretem miatt, hanem akaratának megfelelően találtattam méltónak, csupán Isten kegyelméből, mely kegyelem tökéletes megadását kérem

²⁵⁴ Úgy tűnik, az ilyenek Krisztus szenvedése tagadásával mentesítették magukat a tanúságtétel kötelezettsége alól.

²⁵⁵ Áruló jel; a doketisták alapvető evangéliumi kötelezettségeket hanyagolnak el.

²⁵⁶ A keresztény irodalomban itt fordul elő először a „katolikus egyház” fogalma.

²⁵⁷ Az „Istenhez fordulás”-ra a „metanoia” szót használja.

²⁵⁸ „lelkem a viszonzás” (antipszükhon hümon to pneuma mu) szó szerint; „lelkem a váltságdíj értetek”. Az „antipszükhon” jelentése ugyanaz, mint a „peripszéma”-é. Szavai arra céloznak: ha vértanú lesz, akkor közben fog járni a hívőkért.

²⁵⁹ „... a tökéletes remény, Jézus Krisztus” – a kéziratok egy részében itt a „hit” (pisztisz) áll, ez a lectio difficilior. Ha „pisztisz”-t olvasunk, akkor az itt is „hűséget” jelent, mint 1Kor 1,9; 10,13; 2Kor 1,18; 1Tessz 5,24; 2Tessz 3,3; Ignác Trall XIII,3.

magam számára, hogy imátok által Istent elérjem. 2. Hogy művetek mind a mennyben, mind a földön teljes legyen, illő, hogy egyházatok Isten tiszteletére isteni küldöttet válasszon, hogy az Szíriába érve köszöntse őket, mert megbékéltek, és egykori nagyságukat visszanyerték, helyreállt közöttük a megfelelő állapot.²⁶⁰ 3. Istenhez méltó dolognak tűnt nekem, hogy közületek követ menjen levéllel, aki a köztük Isten szándéka szerint létrejött derűt velük együtt dicsóíti, és azt, hogy az az egyház imádságotokra már kikötőbe ért. Tökéletesek vagytok, arra is gondoljatok, ami tökéletes! Isten is kész nektek adni, akik jót akartok tenni.

XII. 1. Köszönt titeket a troaszi testvérek szeretete, ahonnan Burrosz által írok nektek, akit nekem testvéreitekkel, az efezusiakkal együtt, kísérőmül adtatok, aki engem mindenfelől megnyugtatott. Hasznos, ha mindannyian őt utánozzátok, aki Isten diakónusának mintapéldája. Viszonozzon neki mindent a kegyelem! 2. Üdvözlöm az Istenhez méltó püspököt és presbitériumot, a velem együtt szolgatárs diakónusokat, külön-külön és mindenkit együtt, Jézus Krisztus nevében, testében és vérében, szenvedésében, valamint testi és Lélekben való feltámadásában, Isten és a ti egységetekben.

XIII. 1. Köszöntöm testvéreim családjait az asszonyokkal, gyermekekkel és a szűzekkel együtt, akiket özvegyeknek mondanak.²⁶¹ Éljetek a Lélek erejében! Üdvözl benneteket Philón, aki velem van. 2. Üdvözlöm Tavia házanépét, kívánom, erősödjön a hitben, és a testi és lelki szeretetben! Üdvözlöm Alkét, a nekem kedves nevet és Daphnoszt, kihez nincs hasonló, valamint Euteknoszt és mindenkit név szerint. Éljetek Isten kegyelmében!

Szent Ignác levele Szent Polikárphoz

A Theophorosznak is nevezett Ignatiosz Polükarposz, a szmirnaiak egyháza püspökének, akire méginkább felügyel az Atyaisten és az Úr Jézus Krisztus, sokszoros üdvözlettel.

I. 1. Miután Istenre irányuló gondolkodásmódomról értesültem, mely mintegy megingathatatlan sziklán nyugszik, szerfölött dicséretet mondok, mert elmarasztalhatatlan személyed látására méltattam, akit bárcsak mindig élvezhetnék Istenben. 2. A kegyelemben kérellek téged, melybe öltöztél, gyorsítsd meg futásodat, ints mindenkit, hogy eljusson az üdvösségre. Nagy gondossággal szerezz érvényt tisztségednek, testileg és lelkileg egyaránt! Legyen gondod az egyesülésre, melynél nincs jobb dolog! Viselj el mindenkit, mint téged az Úr; a szeretetben viselj el mindenkit, ahogyan teszed is! 3. Idődöt szüntelenül imában töltsd (vö.: Ef 4,2)! Kérj magadnak nagyobb belátást, mint amivel most rendelkezel! Virrassz, mint akinek álmatlan a lelke! Olyan érzülettel beszélj az emberekkel egyenként, ahogyan Isten; tökéletes atlétaként viseld mindenki gyöngeségét! Ahol több munka van, ott több a nyereség is.

II. 1. Ha a jó tanítványokat szereted, mi a te érdemed; inkább szorítsd engedelmességre a romlottabbakat is.²⁶² Nem lehet minden sebet ugyanazzal a kenőccsel gyógyítani. A lázrohamokat vizes borogatással csillapítsd. 2. Mindenben légy okos, mint a kígyó, és szelíd, mint a galamb (vö.: Mt 10,16). Azért vagy egyszerre testi és lelki lény, hogy mindazt, ami szemed elé kerül, kedvesen kezeld; kérjed viszont magad számára a láthatatlan dolgok

²⁶⁰ „... helyreállt a megfelelő állapot” a görögben a „szómateion” szót használja, ami testi valóságot, állapotot jelent. A „szómateion” Epiktetosznál (Dissz. I,1,10 és 24; 9,2) „nyomorult testet” jelent. A kifejezéssel Ignác feltehetően Krisztus szenvedő testéhez akarja hasonlítani az antiochiai egyházat.

²⁶¹ A hely szerint az „özvegyek” a szűzek osztályába tartoztak a korai egyházban. A VI,2-ben az özvegyek támogatásra szoruló személyek voltak. Ignác mondata nagyon hasonlít az 1Tim 5,9 és Polükarposz Fil IV,3-hoz. Tertullianus A szűzek fátyláról IX-ben (Óker. írók 12,239. old.) ezzel a nézettel vitatkozik.

²⁶² Vö. Lk 6,32.